सत्यवादी शमपरस्तपस्वी दग्धकिल्बिषः । सद्योत्पन्नः सतु महान् सह पित्रा ततो गतः ।
स नियुक्तो मया व्यक्तं त्वया चाप्रतिमद्युतिः । भ्रातुः क्षेत्रेषु कल्याणमपत्यं जनयिष्यति ।
स हि मामुक्तवांस्तत्र स्मरेः कृच्छ्रेषु मामिति । तं स्मरिष्ये महाबाहो यदि भीष्म त्वमिच्छसि ।
तव ह्यनुमते भीष्म नियतं स महातपाः । विचित्रवीर्य्यक्षेत्रेषु पुत्रानुत्पादयिष्यति । ४२४०

वैशम्पायन उवाच ॥ महर्षेः कीर्तने तस्य भीष्मः प्राञ्जलिरब्रवीत् । धर्म्ममर्थञ्च कामञ्च चीनेतान्योऽनुपश्यति । अर्थमर्थानुबन्धञ्च धर्म्मं धर्म्मानुबन्धनं ।
कामं कामानुबन्धञ्च विपरीतान्पृथक्पृथक् । यो विचिन्त्य धिया धीरो व्यवस्यति स बुद्धिमान् ।
तदिदं धर्म्मयुक्तञ्च हितं चैव कुलस्य नः । उक्तम्भवत्या यच्छ्रेयस्तन्मह्यं रोचते भृशं ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्तस्मिन् प्रतिज्ञाते भीष्मेण कुरुनन्दन । कृष्णद्वैपायनं कालो चिन्तयामास वै मुनिं ।
स वेदान्विब्रुवन्धीमान्मातुर्व्विज्ञाय चिन्तितं । प्रादुर्ब्बभूवाविदितः क्षणेन कुरुनन्दन । ४२४५
तस्मै पूजां ततः कृत्वा सुताय विधिपूर्व्वकं । परिष्वज्य च बाहुभ्यां प्रस्नवैरभ्यषिञ्चत ।
मुमोच बाष्पं दाशेयी पुत्रं दृष्ट्वा चिरस्य तु । तामद्भिः परिषिच्यार्त्तां महर्षिरभिवाद्य च । मातरं पूर्व्वजः पुत्रो व्यासो वचन मब्रवीत् ।
भवत्या यदभिप्रेतं तदहं कर्त्तुमागतः । शाधि मां धर्म्मतत्त्वज्ञे करवाणि प्रियं तव ।
तस्मै पूजां ततोऽकार्षीत्पुरोधाः परमर्षये । स च तां प्रतिजग्राह विधिवन्मन्त्रपूर्व्वकं ।
पूजितो मन्त्रपूर्व्वं तु विधिवत्प्रीतिमाप सः । तमासनगतं माता पृष्ट्वा कुशलमव्ययं । ४२५०
सत्यवत्यथ वीक्ष्यैनमुवाचेदमनन्तरं । भातापित्रोः प्रजायन्ते पुत्राः साधारणाः कवे ।
तेषां पिता यथा स्वामी तथा माता न संशयः । विधान विहितः स त्वं यथा मे प्रथमः सुतः ।
विचित्रवीर्य्यो ब्रह्मर्षे तथा मेऽवरजः सुतः । यथा च पितृतो भीष्मस्तथा त्वमसि मातृतः ।
भ्राता विचित्रवीर्य्यस्य यथा वा पुत्र मन्यसे । अयं शान्तनवः सत्यं पालयन्सत्यविक्रमः । बुद्धिं न कुरुतेऽपत्ये तथा राज्याऽनुशासने ।
स त्वं व्यपेक्षया भ्रातुः सन्तानाय कुलस्य च । भीष्मस्य चास्य वचनान्नियोगाच्च ममानघ । ४२५५
अनुक्रोशाच्च भूतानां सर्व्वेषां रक्षणाय च । आनृशंस्याच्च यद्ब्रूयां तच्छ्रुत्वा कर्तुमर्हसि । यवीयसस्तव भ्रातुर्भार्य्ये सुरसुतोपमे ।
रूपयौवनसम्पन्ने पुत्रकामे च धर्म्मतः । तयोरुत्पादयापत्यं समर्थो ह्यसि पुत्रक । अनुरूपं कुलस्यास्य सन्तत्याः प्रसवस्य च ।
व्यास उवाच ॥ वेत्थ धर्म्मं सत्यवति परं चापरमेव च । तथा तव महाप्राज्ञे धर्म्मे प्रणिहिता मतिः ।
तस्मादहं त्वन्नियोगाद्धर्म्ममुद्दिश्य कारणं । ईप्सितं ते करिष्यामि दृष्टं ह्येतत्सनातनं ।
भ्रातुः पुत्रान्प्रदास्यामि मित्रावरुणयोः समान् । व्रतं चरेतां ते देव्यौ निर्दिष्टमिह यन्मया । ४२६०
सम्वत्सरं यथान्यायं ततः शुद्धे भविष्यतः । नहि मामव्रतोपेता उपेयात्काचिदङ्गना ।
सत्यवत्युवाच ॥ सद्यो यथा प्रपद्येत देवी गर्भं तथा कुरु । अराजकेषु राष्ट्रेषु प्रजाऽनाथा विनश्यति ।
नश्यन्ति च क्रियाः सर्व्वा नास्ति वृष्टिर्न देवता ।
कथं चाराजकं राष्ट्रं शक्यं धारयितुं प्रभो । तस्माद्गर्भं समाधत्स्व भीष्मः संवर्द्धयिष्यति ।